18-ter Jahrgang Nr. 104. Jüdische Pester Zeitung. Montag, 6. September 1886.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.
Pränumera tions-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden Östr. W.
Halbjährig 4 Gulden Östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden Östr. W.
Für s Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W.
Vierteljahr. 2 Guld. 25 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע

פעסטער צייטונג

פאליטישעס ארגאן. ערשיינט וואכענטלעך דריימאל.

רעדאקציאן אונד אדמינים-טראציאן בינמינדען דיך: בודאפעסט האכשטראסע נומ. 1.
פראנומעראציאנס-פריים: פיר אפטערייכ-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדן עסטר. וו.
האלביעהריג 4 גולדן עסטר. וו.
פיר־טעלליעהריג 2 גולדן עסטר. וו.
פירים אויסלאנד
גאנצ־יעהריג 9 גולד. — קר. ö. W.
האלב־יעהריג 4 גולד. 50 קר. ö. W.
פיר־טעלליעהרי 2 גולד. 25 קר. ö. W.
פראנומעראציאנען
ווערדען יעדען טאג אנגענאמען.
אנאנצען ווערדען נאך אויפליגענדעם טאריף בערעכנעט.

בודאפעסט, מאנטאג ו׳ אלול התרמ״ו. Erscheint wöchentlich dreimal. 1886. 104. אכטצעהנטער יאהרגאנג נר.

דיא אבראנגונג.

נאך דעם צוישען דעם פירסטען אלעקסאנדער אונד דעם צארען ער־אלטען דעפעשען־וועכסעל, דען ייד בעריכט איז־סדליך בעשרײבען האבען, ״אד אפּראָ־פּאָ־צוויטען, דאס דעם פירסטען נוסטם אנ־ערעם אובר־ט בוירסען ווערדע, אלם אבצוזא־קען, דאס אוט טון אויך נעשעהען. נאכדעם דאס אי־פּשטאנדישע רע־מעטע, דאס זאנגאנגסע ״שטיימא־רע־מעטע״, ווילכעם זיך אן דעם פּע־ראטע בעמעהלטגסט, דיא ״אפּפּען שטעקסטע, צאל דער פירסט אוטער אובשטיל־וועם ״בעל אן זאפּא אין, אוגר אן וועגם אפּלאסע אנגע־אנגע. עדלעראטע ער עגשטע־רע, **אבראנגען** צו מיסטען, דא עם דער צ א ר נוכט אנדערם האבען ״אלט.

דיא אובער דיעגם ״אבי־ייטגע ער־אי־נגיסם אינגע־יפּגע מעלדונג לויטעט:

בים עפּפּאנג דעם פּפּיצ־ער־סקראם שפּיעל, טע וון אינע ערי־יפּגערע טעגע אב: דער פירסט הילט אן דיא פּפּיצ־ערע, אן נעגענארט אלליר דיפּלאמאטען, אפּלענגע אנשפּאבע. ״אי־דענר וועכע, אדרען האבע אין דער אינאבהאנגי־קיים בולאריעגם נעארבייטעט, מיינע בעשאא־דונג זאנינג ״אי־דיפּשאבלוי־דער א ר ט ע פּפּיצ־ער־ען צינגיעגרעם. אי־ך בעראב־טע דיא דונג דעטצטערען אדם מיינע אאמיליע, אלם מיינע קינדער. אין ״אי־ אינער מיינע פּפּיצ־אלי־בע בעדינגט, אלם אי־ך מי־ך אאן דען פּפּיצ־ער־ען אימגעבען אי־ך, דען מיינע בעציילטער אין אינדיגען האפּפּען פּפּיצ־ער דען רוהם בי־ראי־עגם נעי־גולן. (דיער ווינטע דער פירסט). אלם אי־ך אין ענער טי־דיגען נאבע נעי־דיש דאטע, פּ־אטע אי־ך אאי אללעם, אב טי־פּפּען דא ״אי־ען: מאן אנטי־אי־טע מיי־ ״א״ אינר אי־ך ״אי־ דאגן בעי־דונגע, דענן אי־ך האטע פּ פּ פּ ט ר י־י־ען א־ן ט י־נ־ע א־ר־ מ ע־ע, אי־ך בין אינגאבטע אללר ״יעער אי־נ־ נוכט עגטע־טיט. דאגן פּפּיצ־ער־ען אינגאבטע אי־ך דיא פּפּיצ־ער־ען ״

„אונ׳ פֿרעמדע מיט. דאס איז דאָס דעמאָלט, אין דען דער בריף איז געשטאָנען, איז מיר נאָך אלץ נאָך אין דער נשמה, דאס נעלט אונז׳ערמען."

„אך פֿרעמדע מיט זיין היה, ווען ער איז שוין שוין נעמען, דאס ער דאס נעלט אבערמאָנט, אונד ווען דוא אבערמאָנט אין דיזען נעמען דאָמט, וא ווידם דוא מיטנעלט בוא מיר פֿרעמד."

„אלאה בעשטעט דוד, וואלטעיר מיטרמאן."

„מאלט אלוקום."

אבדולאה שמאיא איילט נערדיזענם נאך הויזן. קלעטטערט איז דאס דאך הויז, אונד דאס איז דעם מעסטר זוויאל דאס נעלד, אלם איר דען בריף, פייטט זיך ווהר, דאס מאן עם וואהרנד ווינר אבזיכטהוזם נכט נעשטאלטן איז, הינטיים בריף אין ווינר בינוואהטע שטרקקען, בעואב ער זיך אין דען באואר, וווּ ער איינן בראנטען נעלדוועכסלר האטטע. דער ירדען מענשען אין שאבטל האנוט. דיזען וואלטע ער נין פֿאנען, וויא זיך ווינר מאן בעזיצדען האנוט. אן דען דער איזם פֿאן דעם פֿיטצדען אנשרשוטש בריף נכריכטעט וויאר.

צו דיזעם בעזוך וויכטל ער דעם נעלדוועכסלר דען בריף, דאמיט ער איזם ווינר וויזוך נעכבו, אהנע דאס ער זעלבסט איינן בליק אויף דוא אדרעסט נע וואלטן האטטע.

דער נעלדוועכסלר וואר דוא אויסרוסט דעם בריף- סטם אונד וואטע שטיינדר:

„אבדולאה שמאיא! האבען דוא דוא׳ויזין *) יעמצם פֿיילד נכט אידדען פֿאשנע, דא דוא דיך צום נאר- דען מאכטט? האטטם דוא לעזען?

„אך איך מאן; דאך נלויבע איך נכט, דאס איך דען מאן קענע, אן דען דיזער בריף נכריכטעט איזם."

„עסטערן אום דיזעם צוים האטטם דוא אוזו נאך, וואיפיל אוזם וכער, דען דוא בוזם עם זעלבסט."

שטיינער נאהם שמאיא דען בריף, וועלכען ער בוז יעמצם נאך נאר נכט אנטרוקקם. האטטע אוזר אין דער שהאם וואר פֿר ווינען אויטנען נאטען.

„מאן אוזם דער מאן אין נאיר, דער מיר דיזעם בריף נאב, דא איך וא איך איינן בוסטל נעלד צו אי- נרענצען האבע."

„איך דעמולבען אוזם נלייכאלם דיין נאטע נע- שריבען."

„אבער מיך עדם וא דיזער בריף, נאר בוסטל עטוואס אן! וכערדיזן וואר דער מאן פֿרעמדע. דער מיר דיזעם אלטם אנפֿרטרוישט."

„עם ווייד אם בעסטן זיין, ווען וא דען בריף פֿר- בוכסם אונד אינן זעבער דיזען וויסטם: — דוא וויסטם אוזם דעמולבען וכערזיך פֿרעמדען, אב פֿר דיך עטוואס אנגדעם?"

*) מים דעם נאטען „דוא׳ויזין" בעצייכנען דוא מאהא- מדאנער אלטן אנדרסמוריבנען. דיאזער הויסם אוזיין.

אין דער טה נם עיאהדם אין מענש אם אויגאב- פֿסטן, אב אונד וויא וויט אינן אין בריף אנגעטם, וועגן פֿר דעמולבען פֿרבריכטם אונד דיזעם.

אין דיזעם בריף שטאנד פֿלגנדרם:

„פֿאמטער אבדוללאה שמאיא! איך בין קיין אר- מער מאן, וויא איך פֿם דיר נעוואהן, וואדוהין נאטט וויא „האנן, וא צישרהיך וויך. איך דוויכוויאנדרען איך נוכט דוא „עלטר, וויל מאן מיר מיין פֿאדוגדע נעשטאלטן, וואנדרען „וויר מאן מיר מיינע אויגנינע מאטטער נעדוכטם, דוא מיר „מהויערר אוזם, אדם אללע מיינע שמאטע אונד דער איך „עטטם נאבצוהדען אום וא אויצוהדרען אונד וא, וועגן „פֿאנדיר, אויסוואהלן. דוא פֿאטטטם מיינפֿאטהלבען „מים דעם בעפֿרוכטען דיעזם, טהרוישטם דוינ וואהנוג „מים מיר, לעגטטם מיך אין דיר בעטט, וויאדרער דוא „איך דער עידע שרוטטם. לעגטטם וי וואנד דוינן „פֿאטטטאר אוכטר, אונד פֿר אלל דוא בוטטם בוטטם אך דך, „נוטם אלם צוינען מיינם פֿאנדם דיעזען קלוינען בוטטל „אן, וועלכטר פֿרבטטם פֿאטטטר פֿאטטטר עטטאהל. — נאטט „העלפֿט דיר אן אללם! דוינ דאנבאוט. ת ו ק א ן."

(פֿאדטעטצונג פֿלגנם)

פֿערלאוגנן.

דער אסטר כרעדיט-לאוט.

בוא דער אם 1. מעפֿט. 1886 פֿרגנגאמפֿנגן צוגהונג דוטער דאוט וואוידען נאכטטעהנדע פֿרגנן נעצאנגן: 2568 2340 2140 2137 1639 1657 889 888 834 757 737 511 3812 3539 3419 3202 3133 3092 2882 2620. — דער דוטטטעפֿפֿער מום 150.000 גולדען פֿוב אוטם ם: 3812 נו 20: דער 2-טע טרעפֿפֿרטם 30.000 גולדען אוטם ם: 2140 נו 38 אונד דער 3-טע טרעפֿפֿער מום 15000 גולדען אוטם ם: 2140 נו 97, וו 5000 גולדן נגוויננן: ם: 888 נו 81 אונד ם: 3539 נומ 2; וו 2000 גולד.: ם: 2140 נו 78, ם: 3092 נו 93; וו 1500 פֿל.: ם: 888 נו 19, ם: 2620 נו 48; וו 1000 פֿל.: ם: 757 נו 70, ם: 2620 נו 6, ם: 3092 נו 33, ם: 3202 נו 95, וו 400 גולדן: ם: 511 נו 27, 69 אונד 74, ם: 757 נו 46, 95 אונד 100, ם: 834 נו 2 אונד 80, ם: 889 נו 56, ם: 1639 נו 55, ם: 1657 נו 41, ם: 2137 נו 13 אונד 88, ם: 2140 נו 15, 61 אונד 94, ם: 2340 נו 77, ם: 2568 נו 19, 34, 37, 40, 78 אונד 82, ם: 2620 נו 23, ם: 3133 נו 26 אונד 80, ם: 3202 נו 53, 59, 92 אונד 98, ם: 3539 נו 9, 20, 26 אונד 58, ם: 3312 נו 61 אונד 63.

אויף אללע אבזוגען אין דען פֿרלאוזע פֿרגנן עזטואלטטנגן, הויר נוכם בוגאנדרם אויסצוהלטנג פֿוב 15.000 גולדן. אויף ם: 9425 נו 15 אונד דער 2-טע מום 1000 גולד. אויף ם: 10155 נו 34, פֿרגנר נעוויננן וו 500 גול. ם: 53 נו 13, ם: 1252 נו 18, ם: 1496 נו 24, ם: 6265 נו 15, ם: 7140 נו 24; וו 100 גולדן נעוויננן: ם: 526 נו 32, ם: 1199 נו 31, ם: 1518 נו 17, ם: 4065 נו 11, ם: 4936 נו 28, ם: 8188 נו 20, ם: 8320 נו 31, אונד ם: 11240 נו 6.

וויר ערזוכען אינזערע געהרטטן פֿרגנמע ראנטען, אונד פֿרוינדע וון מים אוהרען וויטטפֿטען דוינדם אונד אינזערע דרגאהרטען צו וועכרען.

אויר בוטטען וויר דוא אדרעטטם דייטלוך וויא פֿאלגם אנצוגעבען:

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

נוא אינזרטגטצדע פֿראנטמרנאנטען פֿרהאל- טען דוא שאן פֿרטטנענגען מהוילע דער נעשוטבטע דער נוייהיז צוים.

נאבנזוגרעם.

נעשעפטסבריכט

נעהרטידע-נעשעאפֿט. וויצען וואר נעפֿצען מאפֿנ צו אהטטע נעבראכט. דוא קוטהוטם וואר נום 18000 מעצטר וואדרטן צוגקומפֿם.

וווצען (מהוים-) (נוץ) 100 מעצטר. 82 קילאגראמם 9.15 נולד. 100 מעצטרצנטם 81,5 קילא 9.15 נורדען 100 מעצטר-צנטטער 81 קילא 9.25 נולדן, 300 מצטר 81 ם. 9.25 נול. — 500 מצטר. 81 קילא 9.15 נולדן. מעצטר-בארלי 400 מעצטרצנט 80 קילא 8.90 נולד.— וויטטפֿנבוזנער 1200 מצטרצנט 78,6 קילא 9.05 נולדן.— אבעטטהוים (נויא) 200 מעצטרצ 81 קילא 9.05 נולדן נאדרגנאטטיטער 200 מעצטר-צנטט 80 קילא 8.90 נולד. (אללעם צוי 3 נאמגט.)

מעהרטוננ-נעשעפֿט. וויצען טער מיטטאר 9.54 — 9.56 נ׳לד. האפֿער טער הערבטט 6.31 — 6.33 נול. קוטטוויץ טער יוני 1887 6.72 — 6.73 נולד.

פֿרטטנענ. שרטאכטפֿרגנט-מארקט. בוא דער אם 2-טען וויר אין פֿרטטם אבגעהאלטען נען וואבנגטארקט וואידען 3196 שוין גאפֿט- אונד 470 קליין-צוים צו מארקט נעבראכט. הויפֿטאן וואידען טער- קויפֿט 75 שוין שטטנ. טער טאר אן 80 בין 200 גולדען — 1665 אבטען דאס טאר אן 210—320 גול, 911 קוהן, דאס טאר אן 100—180 גולד 362 מעלט-קוהן דאס שוין אן 80—180 גולד 163 שוין בוטטל, דאס טאר אן 120—190 גול. 466 שוין קלבער דאס שוין אן 19 — 28 נול., — שוין שטאטר דאס טאר אן 7,50 גול. —. — פֿרטטיר טער 100 קילא: אבטען-פלטש 44—52 גולדן, קוה-פלטש —40, —43 גולד. קאלב-פלטש 52—56 גולד. אונד ב׳טטפֿל-פלטש 36—,42 גולד.

התייסענבער או. פֿרגנטוויאטלבער דרגאטטאר

מ. סאבאלטטי

פֿרוכט- אונד מרהלפֿרוי-טאבעללע.

ווייצען	קוטאלטטע פֿר הקטל.	פֿר 100 קילאגראם
נאדראונגאריטטר	75	—.— —.—
„	76	—.— —.—
„	77	8,55— 8,45
„	78	8,60— 8,65
„	79	8,70— 8,75
„	80	8,90— 8,80
„	81	8,90— 8,95
מעטטר-בארלן	75	—.— —.—
„	76	8,60— 8,50
„	77	8,65— 8,70
„	78	8,75— 8,80
„	79	8,90— 8,85
„	80	9,— — 8,95
„	81	—.— —.—
וויטטנבורנער	75	—.— —.—
„	76	8,65— 3,55
„	77	8,70— 8,75
„	78	8,80— 8,85
„	79	8,95— 9,—
„	80	9,— — 9,05
„	81	—.— —.—
שהיים	75	—.— —.—
„	76	—.— —.—
„	77	8,55— 8,65
„	78	8,75— 8,70
„	79	8,85— 8,80
„	80	9,— — 8,90
„	81	9,05— 9,—

פֿרבטט	קוטאלטטע פֿר הקטל.	פֿר 100 קילאגראם
קארן (מרט)	72—70	6,60— 6,80
נעלבטטע זומטר	60	6,45— 6,75
מאהן	62	8,70— 10,—
האפֿער	41	6,30— 6,50
קוקורוין באנאט	75	6,50— 6,55
דרטטטע אנדרטער	73	6,50— 6,55
הורוז	—	—.— —.—

טם פֿרטטנענ.	וויצען	פֿר הקטל.	8,90
	„	„	9,56
	„	„	—.—
	קוקורוין	יוני 1886	6,75
	נעלבטטע	„	—.—
	האפֿער	פֿרוי-אר	—.—
	„	הערבטט	6, 3
	„	אוי-טטפֿל	9,75

פֿרבטט	קוטאלטטע פֿר הקטל.	פֿר 100 קילאגראם
וואטטר-אבטטיר		
נוטטער	0	15 80
דער וואטטר	1	15 30
„	2	14 80
„	3	14 20
„	4	13 40
„	5	13 —
„	6	12 40
„	7	12 —
„	8	11 30
„	8½	10 40
שטרוטטם אלטע טעטראדע	—	28 —
„ נוייע „	—	25 —

קורז-טאבעללע פֿאם 2. טעפֿטעמבער.

לאוע.

	fl.	kr.
1854er 4.טטרטצטטוטע טטאאטטם. לאוע	132	50
1860er „ „	141	—
טטפֿטטע „	140	—
1864er לאוע צו 100 גולדן	169	—
„ 50 „	168	25
אנגלוטטר טרטטטטלאוע צו 100 נולד.	121	—
טרטטטטאל-לאוע	126	50
„ רטטענטטוטע	55	—
קאטע רטטענטטוטע	18	25
טרטטטטר-לאוע	177	75
קרטטוט-לאוע	45	25
„	118	—
לאוע-טטאאטטם-אלטרטט	21	—
אנגלו-אוטטרר-לאוע	23	—
קרטטוטטוטע-לאוע צו 10 גולד.	18	—
קרטטוטר-לאוע 20 „	46	—
אנטטר לאוע 40 „	42	50
מארט לאוע 40 „	18	75
וויטר לאוע 10 „	59	25
מאטט לאוע 20 „	22	55
וואטטטנבר לאוע 10 „	54	75
טם.-נטאטט לאוע 40 „	25	25
טאאטטטר-לאוע 20 „	28	—
טרטטטטר לאוע 100 „	137	—
רטטענטטוטע 50 „	69	—
וואטטטטטר-לאוע 20 „	33	80
וואטטטטטר 20 „	42	50
טטרטטטטר לאוע 10 „	125	50
טטרטטטטר טרטטטטטאוטטטע 50 „	31	—
אנגלו-אטטרר-לאוע 10 „	9	90
טטרטטטטר-לאוע 10 „	14	—

וויטטר-אאבעללע.

	fl.	kr.
אנגלוטטר נאטטנגטטר צו 4.טטרטצטטוטע	107	50
רטטענטטוטע „ „	—	—
אנגלוטטר טטרטטטטר-רטטענטטוטע	121	50
אנגלוטטר טאאטטר-רטטענטטוטע	94	75
אנגלוטטר נוטטרטטטאאטטרטטטע	105	75
אנגלוטטר באאטטטר	105	75
רטטענטטוטע	105	35
נאטטטטע	105	20
מאטטטטע	109	—
רטטאאטטע אוטר טראטטטטע	105	25
אנגלו-אוטטרר-אנגלוטטר	152	75
טטרטטטטטטע-אנגלוטטר-אנגלוטטר	100	—
„ „ „		
אנגלו-טטרטטטטטטע-אנגלוטטר	103	50
אנגלו-טאאטטטטטטטע-טטרטטטטטטע	101	75
אנגלו-טאאטטטטטטטע 5%	191	50
אנגלו-טטרטטטטטטטע אוטטטטטטטטר צו	179	50
אנגלו-טטרטטטטטטטע	176	—
אנגלו-טטרטטטטטטטע	175	—

נעלד קורז.

	fl.	kr.
וולנער אוטטטע	—	—
רוטטאטט	5	93
טטטטטטטטט

פֿאַרשטעהערונג פֿון אַ חלום.

(ייִדישע אין דער נאכקריג־צייט.)

דער אַלטער מאַן האָט אַ שטאַרקן שלאָף. ער האָט אַ חלום. ער זעט זיך אין אַ גרויסער שטאָט. ער איז אַליין. ער קען קיין מענטשן נישט. ער קען קיין שפּראַך נישט. ער פֿאַרשטייט גאָרנישט. ער איז אַ פֿרעמדער.

ער גייט אַרום אין די גאַסן. ער קוקט אויף די הייזער. ער קוקט אויף די פֿענצטער. ער קוקט אויף די מענטשן. ער קוקט אויף די פֿערד. ער קוקט אויף די וואָגנס. ער קוקט אויף אַלץ.

ער איז הונגעריק. ער איז דאָרשטיק. ער איז מיד. ער איז קאַלט. ער איז נאַקעט. ער האָט קיין געלט נישט. ער האָט קיין זאַכן נישט. ער האָט קיין אָרט נישט. ער האָט קיין פֿרײַנד נישט.

ער איז פֿאַרלוירן.

ער גייט אַרום אין דער שטאָט. ער גייט אַרום אין די גאַסן. ער גייט אַרום אין די הייזער. ער גייט אַרום אין די פֿענצטער. ער גייט אַרום אין די מענטשן. ער גייט אַרום אין די פֿערד. ער גייט אַרום אין די וואָגנס. ער גייט אַרום אין אַלץ.

ער איז הונגעריק. ער איז דאָרשטיק. ער איז מיד. ער איז קאַלט. ער איז נאַקעט. ער האָט קיין געלט נישט. ער האָט קיין זאַכן נישט. ער האָט קיין אָרט נישט. ער האָט קיין פֿרײַנד נישט.

ער איז פֿאַרלוירן.

ער קוקט אויף די מענטשן. ער קוקט אויף זייערע פּנימער. ער קוקט אויף זייערע אויגן. ער קוקט אויף זייערע מויל. ער קוקט אויף זייערע הענט. ער קוקט אויף זייערע פֿיס. ער קוקט אויף זייערע קליידער. ער קוקט אויף זייערע שיך. ער קוקט אויף זייערע הוט.

ער קוקט אויף אַלץ. ער קוקט אויף אַלץ. ער קוקט אויף אַלץ.

ער קוקט אויף אַלץ, ווי ער וואָלט נישט געקוקט אויף גאָרנישט. ווי ער וואָלט נישט געזען גאָרנישט. ווי ער וואָלט נישט געזען קיין מענטשן. ווי ער וואָלט נישט געזען קיין פֿערד. ווי ער וואָלט נישט געזען קיין וואָגנס. ווי ער וואָלט נישט געזען קיין הייזער. ווי ער וואָלט נישט געזען קיין פֿענצטער. ווי ער וואָלט נישט געזען קיין

אַ בעיקעס זײַנ דער עיקר דורך דיא חיפּ־שטאפּסען בײַ צוּר נײַאפּן מעטראָפּאָליטאַנקרעג, זיעלבע דען פֿירמען מיט דעם נעלבן שילד, זאמען לידער נאָלאָקען בעלידשטע עם אוּנ דען ייִנגער, בע קורבע, יאָ פּאַר צוויי־א ייאבען דער עלטע־סחערשט מעטראָפּאָליטאַן סלע ע ג ט דער עלטעסטער, זאָלצאַן נעגעלן דען פֿירמען דען נעמען עלטשילדע, דיעמאַל אמעריקע דער מאַנופֿאַקטורשט מעטראָפּאָליטאַן קרעדיט, זיעלבער מיט דער עיבערשטער־לבען קראַנצ אוּן דעם חיפּטן, אוּנטער אָפּן מעניין פּאַר פֿיפֿטעלן נעלדלידעטען, דען פֿירמען עמפּפֿינג אוּנד אוּהן צו דעם אַן דער קרבע אוּפּגעלע שטעלטען סחראַנזאַקטיאָנס נעלטען דעם דאָנאַמפּטעריאָנען יוכטעטע דער מעטראָפּאָליטאַן דען פֿירמען אַלטעניר זיאַרטע: „אוּך דאָנקע נאָטע, דאָס דיא צוריקקראַמטען, די א, דער די א די ע ז ע ם דאָנדע ר נ י ר ע ר ר י כ ם אי נ ד גלאַנצן נעבראכט האָפּט, דיא, דער דיא אין פֿירמע בוּזע, אוּיך זוּעלבען ייִרעם פּאַלק מיט שטאַלק בלי קקרען מוּסס. **מיט דיר אוּיט דאָס פּאַלק מיט דיר לעבט אוּנד שטירבט דיא לעבע דיינע פּאַלקעס.** גענע נאָטע, דאָס אוּנטער בשטען עראָדע ייִרדען, אוּנד דאָס ווּיר צוּזאַמען מוּט דיר גלוקליך וויטער לעבען קאָנען!“

טיפּע נעריפֿט, נייטע אַנדאַנדער דאָס חיפּע, אַלע אוּנטערזוּכען וואָרען טיפּע ערקיפּפּען, וואָיִיל וונגער אין דיר־מאַלונגע דאָס אוּיך דען פֿירמען אוּסגעבראָכע וואָודע.

נאָך דעם נאָטעריעלען חיפּט ייִדער פֿירמ מיט זיינעם נעפּאַלע דאָס אוּנאָנגסטאַדע דעם פּאַלאָסע אוּיפֿ דען „אלקסנדר־עראָאַטן“. זיא עי דיא מיפּפּען דעפֿינען לוּפּ. דיער האָטען זיך דיא דיפּלאָמאַטישע אַרטיקעלע, אוּנד מיניסטעריאַלע צייטע, אוּנד מיניסטעראַמטע, דער אַסטרע־ר י י כ־אוּנ נ ר י ש ע פֿ ע ר ט ר ע ס ע ר, ד י א אוּ נ נ ר י ש ען מ א נ נ א ט ע ן אוּ. ז. וּ. פֿערמאָפּלט. דער ע נ נ ל י ש ע פֿ ע ר ט ר ע ס ע ר ע ש ען אוּ פּ פּ ל ע ר א נ ס. דער פֿיסקישע פֿערטיפּער, **באָדאַנאַפּ, פּעלטע, עי האָ ציטלר פֿיר וּא פֿ י א פּעלאָסען.** — אוּס פּלאָסע פֿיצערע, צייטבאָפּטע, דעפּיניטען אוּנד שליס לך דיא אוּנגאַרישען נאָסע עמפּפֿינגען.

דיא אנשפּאָבע דעם פֿירמען אוּן דיא אפּפּ־צעיט האָבען ייִיר אוּן עיסטער שטעלע מיטע־

שטיטט אוּן דיעזער אנשפּאָבע נאָס אָפּעראַנדער זיינען אפּסטען עניטשליסס קומ־ט. בירוּאַיִיט צי פּעי־לאָסטע.

זוּ ששטיקע בין הייטע דיא זיינע אוּן בילוּא־ריען. אוּס איינע בעגעטענע זיפּר יפּסטעס מילי־טאַר צי פּעסטיידען, אוּט זיר בילוּאַיִיט דיא אי־פּ. עכסטאַלטונג דער זיפּע אוּיך אַדרעסע דיא ייפּפּ, וואָבע עם דאָנגע אלדעם ראָפּן אָפּ. אָבּ דיא אַרמעע, דער־נען טרייע צום פֿירמטע נאָר אלנען אוּיפּרוּקוּר־, נעבונגען קיינע נעמאָבטע אַדער נעפּיכערטע צי זין שיינט, אוּיפּך אָפּפּטיג בעי־אַרטי. אוּיך זוּ שטעלטן אוּס מאָל־בעזוויי־יטע אי־בעי־ראשטנגען אוּן דעם עי־נייפּענדע. בילוּאישען דיאָמא בעפּאָר.

נעשיכטע אוּנד נעשטאַנט

דעם אי־נאי־שטן פּאָלקעס.

VII.

דאָס שיכיטע העפֿט לאַנדשט זיך 3 יאָדרען עים צייטע־מאָר פּאָר מאָלאָסע, אָבער נידט אוּס אי־נע שלאָכט צו שלאָגען. מאָלאָי־א עישטען דא פּאָר דעם מאָבטגען סוּלטאָן, אוּנד ליסבעטע דיא עהרענבעצייגונג אי־נעם אנשפּיטאָלגען, דער סול־טאָן ליסבע אוּיפּן דאָן אוּיך פֿעיערבעטע, דאָס עי אוּיפּן אלם פּאָלנע פּאָן אוּנגאַרן אי־נזוטצען ייערדע, מאָלאָי־א ליסבעטע דען אוּיך דער טייִי, וואָייִפּ דאָס טיקישע העפֿט אוּנ־א־פּאָלי־א פּאָלי־אָפּט דיאָגע. דען פֿעריזונגרם וואָרדע וואָ שפּי־א עניטשטיי־ט. בירוּא עיאבערט. דיא פּאָן דען אפּסעריי־בערן בעזוטצטען פֿעפּטנגע נאָן, פּא־מאָרי, טאָפּט אוּיך דאָפּ עיאבען זוּ פּאָפּט אי־נע שיינערבעפּיר, אוּנד אם 27־טען סעפּטעמבער 1529 שפּאנד סולימאן מיט 200,000 מאָן פּאָר ווי־ע, דאָס נישנלך נעפּיכערט ייאָדע. סולימאן קעהרטע דאָנן בעלאָדען מיט שפּאָטען אוּן וויינע חייטאט צוריקק. ייאָרן עי נאָטעי 100,000 בייפּ־טען אלם שקלאַיִין מיט זיך שלעפּפּטע.

קיים ווּאָר דער טירקע אוּיפּ דעם לאַנדע דרי־טען, אלם פֿערדינאַנד וויעדער דיא פּאָן פּאָלאָי־א בעוועצטען לאַנפּסהויפּט, צי בעדרוינען בעגאַנ־פּאָלי־א דעפּיכע ייאָדרען, נעשאַנגען, אוּנד זוּי־ווייטפּע זיך נייפּדרנגען אן דען טירקישען סולטאָן דער וויידער מיט אוּיעער מאָבט פּאָן 300־טיוזענד מאָנן הערנצאָ־זין צוּיפּל וואָר אבער נידט אוּנגאַרן אלער אפּסעריי־ט אלליין, עי נאָלפּטע נאָנין אלער אפּסעריי־ט אוּיפּן פּסטען וופּטע. „דענן — זא זאָנפּט דער שפּאָלנע סולימאן — זא וויי עם נור א־ י נ ען נאָפּט נידט, זא דאַרף עם אוּך נור א־ י נ ען ראָוער נעפּען.“ דאָפּט טיפּע שטירטע אוּיך זוּ זיי זעלבפּט דער ייפּפּ אוּנד זוּי־ווייטפּע אוּיך דיא פּאָן פּאָלאָי־א אוּנד דיא פּאָן פּאָלאָי־א אוּיך דיא פּאָן פּאָלאָי־א אוּיך דיא פּאָן פּאָלאָי־א אוּיך